

DOS ANYS DE MILI I SEIXANTA D'AMISTAT

Història de la proesa insòlita dels membres de la Companyia d'Escaladors i Esquiadors de Berga, que entre el 1951 i el 1953 van fer el servei militar i durant seixanta anys es van retrobar cada any per celebrar la seva amistat

TEXT

Toni Vall

El 5 d'abril, en ple confinament, Horacio Seguí va fer noranta anys. Va rebre un deversall de trucades. Setanta o vuitanta, no les va comptar. Tothom li volia transmetre confort i, de passada, assegurar-se que tot li anava bé, que tot era al seu lloc malgrat les condicions adverses de la conjectura mundial. L'Horacio viu sol però no se sent gens desvalgut. Els seus fills i els seus nets n'estan molt pendents, i de feina no n'hi falta. El Col·legi de Periodistes prepara una exposició sobre la seva vasta i fascinant obra fotogràfica i ell, amb el cop de mà de la Gemma, la seva incondicional ajudant, no para de classificar i documentar fotos i més fotos. No debades, Seguí és un dels fotoperiodistes catalans del segle XX d'obra més extensa i prolífica, tant en el terreny cultural com, sobretot, en l'esportiu.

Aquests dies l'Horacio només rep la visita puntual de la noia que l'ajuda amb les feines de la casa però el telèfon –no tant com el dia de l'aniversari, però deuní– no para de sonar. Família i amics s'interessen molt per ell, per la seva salut i per la seva feina. La xerrera no se li acaba i la memòria, al·lucinant, no l'abandona mai. Reconeix que, de tant en tant, hi ha una trucada que és una mica més especial. Una trucada que conté l'intangible de quasi setanta anys d'amistat incondicional. És Santiago Vela Aliaga, un dels tres membres de la Companyia d'Esquiadors i Escaladors del Batalló Catalunya IV destinat a Berga, lleva del 1951, que encara són en aquest món. El tercer és el banyolí Francesc Mir, amb qui encara manté també llargues converses telefòniques.

Durant dos anys, en plena muntanya i patint fred, una mica més d'un centenar de joves que vorejaven la vintena van compartir tota mena de vivències. Llarguíssims mesos de servei militar van forjar una amistat de ferro i sis dècades ininterrompudes de retrobaments anuals. Cada any hi havia una trobada de germanor que a tots els que hi podien anar els feia una il·lusió especial. Estan convençuts que el seu cas és únic. Qui més qui menys segur que guarda alguna amistat especial de la mili, qui més qui menys hi ha fet algun col·lega per a tota la vida. Però més de mig segle de trobades conjuntes any rere any, de dinars, d'excursions, de visites culturals, de sortides amb autocar i de fotos de grup converteixen la seva història en absolutament singular. Si no és un cas únic, poc hi deu faltar. Avui

per les mans de l'Horacio, arrugades, cremades en la seva joventut pels líquids reveladors amb què va aprendre l'ofici de fotògraf, s'hi escola el pas del temps, però els dos anys de la mili no se li han esborrat de la memòria.

La primera trobada de germanor va ser la del 1954 al bar Las Banderas del Poble-sec, pocs mesos després de la data oficial de llicenciatura, que va ser el 28 d'abril del 1953. En aquell primer àpat es van ajuntar setze comensals. Però aviat el poder de convocatòria va anar en augment. I es va establir un llinar bastant sòlid: una cinquantena d'assistents. Tenint en compte que la companyia superava per poc el centenar de membres, que aproximadament la meitat fossin fidels –amb altes i baixes puntuals– a la trobada anual és sens dubte tot un èxit.

L'abril del 1951 havia començat l'aventura, al tren que va sortir de l'Estació de Magòria i va conduir-los fins a la caserna de Berga. Els records de la mili, que els venen com esclats a la memòria, són bonics i alhora agres. Bonics perquè els companys van aprendre a compartir, a organitzar-se, a optimitzar recursos i a teixir una xarxa de simbiosis creuades. Així, per exemple, qui tenia habilitat de fuster polia taulons per poder dormir amb una mica més de comoditat. L'Horacio es va convertir en una mena de coordinador de la companyia –el van fer *cabo*– i mirava d'afavorir els companys de fatigues en la mesura de les seves possibilitats. Si calia una planxa, doncs es buscava. O vernís per als esquís. O millorar la comoditat dels matalassos amb palla de les quadres. O un aparell de ràdio per rebre informació i, de passada, amenitzar una mica l'ambient. “Era important aconseguir que tothom estigués tranquil, donar i prendre equitativament, que la convivència fos bona”, recalca. Això incloïa tant gestionar amb mà esquerra els permisos i les visites de tota la companyia com torejar episodis espinosos com el dia que a un sergent se li va disparar la pistola i va caldre camuflar l'incident perquè passés inadvertit.

Hi ha uns altres records, en efecte, menys gustosos de rememorar: les males condicions dels barracons de la Molina i les exigències a cops, patacades i males paraules del sergent que tractava els soldats com si fossin vedells; el soroll que feien les injeccions i el mal, esclar, i la insalubritat

d'utilitzar la mateixa agulla per a tres o quatre persones; el mal estat de les latrines, amb prou feines un forat a terra i la possibilitat molt factible de relliscar i haver-te d'anar a rentar a la riera; o aquell oficial barrut que els ordenava recollir els casquets de les bales disparades a les pràctiques de tir per vendre-les després en benefici propi. D'entre tots aquests records, si n'hi ha un que li ha quedat gravat per sempre a Santiago Vela són els ecos del primer dia, els sorolls, les estretors, la suor. Un dia de tren de Barcelona a Berga i un dia i mig de Berga a la Molina: “Tota la nit dins un vagó de càrrega incomodíssim i, per menjar, una minsa llauna de carn enllaunada a Extremadura”.

L'Horacio és un classificador tenaç, convençut que tot el que es guardi conté una història que tard o d'hora vindrà a tomb explicar. De la mili ho conserva tot, no només els records. Un bon feix de fotos dels anys de servei, per descomptat, i també de totes les trobades fetes al llarg dels anys. Els fulls de contactes i els negatius també, només faltaria tenint en compte quina és la seva professió. També les factures dels restaurants i els autocars, els targetons enviats a tota la companyia fent la convocatòria anual i tota mena de cartes i documentació vinculada amb tants anys d'activitat amistosa. M'ensenya algunes joies. Per exemple, l'agenda amb els noms, les adreces i els telèfons de tots els companys. I,

al·lucinant, la llibreta amb les anotacions que va fer durant el servei. Els permisos, les visites i les despeses: una tarda de cine, un sopar, un cafè, un paquet d'ametlles o un entrepà que li va costar dues pessetes. Poca broma. Cada soldat tenia una assignació econòmica de cinc pessetes diàries. Quatre amb cinquanta se les quedava l'exèrcit en concepte de manutenció i allotjament. El resultat: quinze pessetes al mes. El desig de l'Horacio és que tot el material documental que forma el seu arxiu de la mili i que dona fe amb exhaustivitat d'una gran quantitat de detalls, de

petites històries mínimes, de misèries i grandeses, d'intimitats, pugui ser dipositat a l'Arxiu Fotogràfic de Sant Cugat, la mateixa institució que conté una gran part del fons fotogràfic Seguí.

Olot, Montserrat, Peralada, Banyoles, Amposta, Saragossa, Jaca, Poblet... Fins a una seixantena de llocs han visitat al llarg de tants anys d'un retroba-

•
Horacio Seguí ho guarda tot: les fotos, els tiquets i els records
•

COMPANYS PER SEMPRE A dalt, foto de la Companyia d'Escaladors i Esquiadors de Berga durant el servei militar l'any 1951. A baix, dues fotos de les seves trobades de germanor anual separades per dècades. Arxiu Horacio Seguí

ment que es va mantenir fins al 2014, quan encara hi havia prou quòrum. Els primers vint-i-cinc anys van ser trobades masculines fins que, coincidint amb tan destacada efemèride, van decidir que seria un detall bonic convidar les parelles a compartir l'àpat i l'excursió. Vela recorda que no li va semblar una bona idea perquè a ell i a uns quants els feia por que es desvirtués una mica la trobada. El temps no els va donar la raó i ara el Santiago admet el seu error de percepció. Amb els anys s'hi van anar incorporant també fills i nets. La celebració del 1978 (la número vint-i-cinc) va ser, en efecte, especial: visita de la companyia i les respectives famílies a la vella caserna on tot va començar.

D'entre totes les històries personals, amistats conservades i anècdotes de tota mena que habiten

en la història de la Companyia d'Escaladors de Berga promoció 1951-1953, n'hi ha una que té un pedigree especial. L'any 1980, coneixedor de les trobades any rere any i de la singular amistat sorgida entre aquells companys del servei militar, el governador militar de Lleida els va traslladar l'interès de conèixer-los personalment. Dit i fet, la trobada en terres lleidatanes es va fer el novembre d'aquell any i el governador en persona va presidir el dinar. Era el general Alfonso Armada. La mateixa persona que, només quatre mesos després, es va convertir en un dels cervells del cop d'estat del 23 de febrer del 1981. L'Horacio, esclar, conserva intacta la carta del general, datada el 29 de febrer del 1980, en què li manifestava l'admiració per l'amistat demostrada al llarg dels anys i les ganes de conèixer-los personalment.

Què els movia? Què els va passar a la mili, que els va marcar tant? Per què tanta tenacitat en la retrobada? Admiració patriòtica? Militarisme? Ni molt menys són aquestes les motivacions de la companyia per institucionalitzar i eternitzar les seves trobades al llarg dels anys. L'explicació és clara i diàfana: l'amistat.

L'Horacio recorda que va celebrar sense mitges tintes la supressió del servei militar, moltíssims anys després d'haver-lo fet ell. "A nosaltres ens van robar molts mesos valuosos de la nostra vida però, alhora, va ser una experiència molt important per a tots", conclou. Què és aquesta sensació ambivalent, sinó una d'aquelles paradoxes que, al capdavant, fan més intensa, més interessant, més apassionada, la vida? ●